

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

Office of Agricultural Affairs - Royal Thai Embassy - Washington DC

สหรัฐอเมริกาขึ้นอยู่กับขอบสนาม เมื่อพูดถึงการเก็บภาษีในเอเชีย

เมื่อเร็วๆ นี้ ประเทศมาเลเซียได้กลายเป็นประเทศล่าสุดในการให้สัตยาบันภายใต้ความตกลง CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership) ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากการถอนตัวของสหรัฐอเมริกาในความตกลง Trans-Pacific Partnership (TPP) เมื่อปี ๒๕๖๐ ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๑๑ ประเทศ มีคู่ค้ารายใหญ่ของสหรัฐฯ ได้แก่ ญี่ปุ่น และเวียดนาม และมีประเทศที่รอการเข้าร่วม ได้แก่ จีน เอกวาดอร์ คอสตาริกา ไต้หวัน และสหราชอาณาจักร นอกจากนี้ ยังมีประเทศอื่นๆ ที่พร้อมยื่นใบสมัคร เช่น ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไทย และอินโดนีเซีย ซึ่งการเป็นสมาชิกในความตกลงนี้จะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีทางภาษี โดยข้อตกลง CPTPP มีการยกเลิกภาษีสินค้ากว่าร้อยละ ๙๐ รวมถึงสินค้าเกษตร

แม้จะมีแรงกดดันจากสภาองเกรสและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคการเกษตรของสหรัฐฯ แต่รัฐบาลของประธานาธิบดีไบเดน ได้ปฏิเสธข้อเรียกร้องในการรวมการลดภาษีศุลกากรในกรอบความร่วมมือล่าสุดที่ริเริ่มโดยสหรัฐฯ ได้แก่ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิกเพื่อความเจริญรุ่งเรือง (Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity: IPEF) โดยรัฐบาลได้นำเสนอว่า การละเว้นประเด็นภาษีศุลกากรเป็นคุณลักษณะโดยเจตนาของ IPEF (deliberate feature) และได้อ้างถึงการติดตามการลดภาษีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนำไปสู่ความเปราะบางในนโยบายการค้าของสหรัฐฯ นอกจากนี้ IPEF ยังเป็นข้อตกลงทางเศรษฐกิจที่ออกแบบมาเพื่อรับมือกับความท้าทายทางเศรษฐกิจในศตวรรษที่ ๒๑ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปกป้องสิทธิแรงงาน และการสร้างห่วงโซ่อุปทานที่ยืดหยุ่น

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีคำอธิบายจากฝ่ายบริหารของประธานาธิบดีไบเดน แต่ภาษีก็มีความสำคัญ โดยในปี ๒๕๖๐ การส่งออกสินค้าเกษตรของสหรัฐฯ ไปยังจีนลดลงจาก ๑๙,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เหลือเพียง ๙,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๑ ซึ่งปัจจัยสำคัญมาจากภาษี และการเรียกเก็บภาษีเพื่อตอบโต้ของจีนกับสินค้าส่งออกของสหรัฐฯ รวมถึงสินค้า

ในภาคการเกษตร มูลค่ากว่า ๑๓๔,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบของภาษีศุลกากรมีมากกว่าแค่สถานการณ์กับประเทศจีน หากมองทั่วเอเชียจะพบว่า สหรัฐฯ กำลังสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดเพราะภาษีศุลกากร อาทิ

- การส่งออกสินค้ามันฝรั่งทอดแช่แข็งของสหรัฐฯ ไปเวียดนาม จากมูลค่า ๒๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๖๒ ลดลงเหลือ ๑๒.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากภาษีนำเข้าร้อยละ ๑๒ ในขณะที่ประเทศคู่แข่งจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา และสหภาพยุโรป สามารถส่งออกแบบปลอดภาษีได้เนื่องจากข้อตกลงการค้าเสรีต่างๆ รวมถึงความตกลง CPTPP ถึงแม้สหรัฐฯ เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการเจรจาการค้าเสรีในข้อตกลง TPP เดิม แต่ปัจจุบัน ประเทศคู่แข่งกำลังได้รับประโยชน์ไป

- สินค้าเบอรี่แช่แข็งซึ่งไม่ได้อยู่ในข้อตกลงการค้า “ขั้นที่หนึ่ง” ของสหรัฐฯ กับญี่ปุ่น (U.S. “Stage One” trade agreement with Japan) ทำให้ไม่มีการปรับลดภาษีศุลกากร ในขณะที่สินค้าชนิดเดียวกันจากประเทศคู่แข่งใน CPTPP เช่น แคนาดาและชิลี สามารถเข้าสู่ญี่ปุ่นแบบปลอดภาษี

ความแตกต่างด้านภาษีเหล่านี้ในเอเชียแปซิฟิกมีผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงข้อสัญญา การผลิต และห่วงโซ่อุปทานออกจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลให้เกิดการสูญเสียการจ้างงานและโอกาสในชุมชนเกษตรกรรมทั่วชนบทของอเมริกา

สหรัฐฯ ซึ่งเป็นผู้นำระดับโลกในด้านการเข้าถึงตลาดและการเปิดเสรีภาษีศุลกากรมานานหลายทศวรรษ และผลประโยชน์ต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และชัดเจน เช่น ข้อตกลงการค้าระหว่างสหรัฐฯ-เม็กซิโก-แคนาดา (USMCA) หรือในอดีตคือ NAFTA ได้ปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับประเทศเพื่อนบ้าน และยกเลิกภาษีศุลกากรเกือบทั้งหมดสำหรับทุกสินค้า รวมถึงสินค้าเกษตร ส่งผลให้การส่งออกสินค้าเกษตรของสหรัฐฯ ไปยังแคนาดาและเม็กซิโกเพิ่มขึ้นอย่างมาก จาก ๙,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๓๖ เป็นมากกว่า ๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๖๔ และการส่งออกสินค้าเกษตรของสหรัฐฯ ไปยังเกาหลีเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๓ นับตั้งแต่การบังคับใช้ข้อตกลงการค้าระหว่างสหรัฐฯ-เกาหลี หรือ KORUS (U.S.-Korea trade agreement) ซึ่งยกเลิกภาษีสำหรับสินค้าส่งออกของสหรัฐฯ กว่าร้อยละ ๙๕ การลดภาษีเหล่านี้สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ รวมถึงการสร้างงาน

การให้ความสำคัญกับการบริหารของรัฐบาลประธานาธิบดีไบเดน เกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน สภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจดิจิทัล และสิทธิของแรงงานเป็นสิ่งที่น่ายกย่อง แต่วัตถุประสงค์เหล่านี้ไม่ควรแทนที่ค่านิยมสัญญาของสหรัฐฯ ที่มีมาอย่างยาวนานในการเปิดตลาดใหม่และเปิดเสรีภาษีศุลกากรสำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรของสหรัฐฯ และด้วยความท้าทายที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ สงครามของรัสเซียกับยูเครน และภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลกที่ใกล้เข้ามา การเข้าถึงตลาดและการเปิดเสรีภาษีศุลกากรเป็นส่วนหนึ่งของภาพรวมและมีความสำคัญมากกว่าที่เคยเป็นมาในนโยบายการค้าของสหรัฐฯ เราอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงด้วยความกดดันและความกังวลใหม่ๆ แต่ปัจจัยพื้นฐานเช่น การเข้าถึงตลาดและภาษีก็ยังคงมีความสำคัญ ในขณะที่สหรัฐอเมริกาทำได้เพียงนั่งอยู่ขอบสนาม

ที่มา: U.S. sitting on sidelines when it comes to tariffs in Asia

<https://www.thepacker.com/opinion/us-sitting-sidelines-when-it-comes-tariffs-asia>

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

ธันวาคม ๒๕๖๕

